

Ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí (formulár)

Obdobie vykonania ex post hodnotenia (kalendárny polrok): 1. polrok 2024

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo financií SR

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov

Špecifikácia¹:

Internetový odkaz na ex ante štádium² hodnoteného právneho predpisu:
<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2021/14>

Číslo legislatívneho procesu hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:
LP/2021/14

- Číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu: 626/2021

Ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

² Bližšie informácie sú uvedené na str. 8 Metodického postupu pre ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí, ktorý tvorí prílohu tohto formuláru.

9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií

Tabuľka č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií (nahrad'te rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

Č. regulácie v Registri ex post	Dôvod zaradenia do Registra ex post	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokaliz.	Náklady Ex post v €	Náklady Ex ante v €	Rozdiel v €
3	JM 10.3 d)	Zaokrúhľovanie cien tovarov a služieb pri platbe v hotovosti	§ 3 ods. 4 zákona č. 18/1996 Z. z.	7 214 120 až 15 330 005	4 298 400 až 8 596 800	2 915 720 až 6 733 205

Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (nahradte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST										EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Č. reg.	Dôvod zarad. do Registra ex post	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia (číslo, §, ods.)	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
3	JM 10.3 d)	Zaokrúhľovanie cien tovarov a služieb pri platbe v hotovosti	§ 3 ods. 4 zákona č. 18/1996 Z. z.	1.7.2022	podnikateľské subjekty, ktoré sú povinné evidovať prijaté tržby	180 353	-	40 až 85	7 214 120 až 15 330 005	4 298 400 až 8 596 800	2 915 720 až 6 733 205

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

Osobitne pri každej regulácii s vplyvom na podnikateľské prostredie (PP) zhodnotenom v tabuľke č. 2 uveďte doplňujúce informácie tak, že môže byť skontrolovaný spôsob a správnosť výpočtov. Uveďte najmä, ako ste vypočítali vplyvy a z akého zdroja ste čerpali početnosti (uveďte aj internetový odkaz na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete). Jednotlivé regulácie môžu mať jeden alebo viac typov nákladov. Rozčleňte ich a vypočítajte v súlade s metodickým postupom.

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 2)
Regulácia č. 3 Zaokrúhľovanie cien tovarov a služieb pri platbe v hotovosti.
Uveďte spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
V <u>ex ante</u> fáze boli v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie uvedené údaje z vtedy dostupných údajov FR SR o počte zaregistrovaných on-line registračných pokladniciach, kedy sa náklady dotýkali cca 78 511 podnikateľov, ktorí používali cca 143 280 týchto pokladníc. Predpokladané nepriame náklady na úpravu jednej pokladnice boli odhadované cca od 30 – 60 eur. Uvedená suma sa však mohla líšiť v závislosti od druhu pokladnice a rozsahu požadovanej úpravy. V <u>ex ante</u> fáze boli vyčíslené nepriame náklady podnikateľského prostredia v rozpätí 4 298 400 EUR – 8 596 800 Eur. Presné vyčíslenie nebolo možné. <u>Ex post</u> náklady: Rovnako ako v <u>ex ante</u> fáze, v súvislosti s hodnotenou reguláciou boli identifikované nepriame finančné náklady, ktoré boli vypočítané pomocou prílohy č. 9b – Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre <u>ex post</u> hodnotenie. Po vzore výpočtu predpokladaných nákladov v <u>ex ante</u> fáze boli použité obdobné údaje, ktoré boli aktualizované k dátumu účinnosti regulácie. Dotknutými subjektami sú podnikateľské subjekty, ktoré sú v zmysle zákona č. 289/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov boli povinné evidovať prijaté tržby (v hotovosti alebo platobnými kartami alebo iným spôsobom nahrádzajúcim hotovosť) pri predaji tovaru alebo pri poskytovaní služieb taxatívne ustanovených v prílohe č. 1 k cit. zákonu v pokladnici e-kasa klient, t. j. on-line registračnej pokladnici alebo vo virtuálnej registračnej pokladnici. Celkový počet je približne 192 598, z toho je približne 89 827 podnikateľov, ktorí používali on-line registračnú pokladnicu a približne 102 771 podnikateľov, ktorí používali virtuálnu registračnú pokladnicu. Pri on-line registračných pokladniciach sa náklady dotýkali približne 89 827 podnikateľov, ktorí používali približne 180 353 týchto pokladníc. Pri výpočte nákladov bol do stĺpca pre počet dotknutých subjektov doplnený počet všetkých pokladníc, ktoré boli potenciálne upravené, t. j. 180 353 pokladníc. Uvedené číslo nemusí byť presné, pretože k dátumu účinnosti regulácie si podnikateľské subjekty mohli zaobstarat' nové pokladnice, ktoré už mohli byť upravené a teda nemuseli platiť za dodatočnú úpravu, ale taktiež mohli niektoré subjekty znížiť počet používaných pokladníc. Predpokladané nepriame náklady spojené s úpravou jednej pokladnice sú približne od 40 do 85 eur. Uvedená suma sa však, podobne ako bolo uvedené v <u>ex ante</u> fáze, môže líšiť v závislosti od druhu pokladnice a rozsahu požadovanej úpravy. Presné vyčíslenie tak nie je možné vzhľadom na pravdepodobné rozdiely v cenách poskytovateľ služieb úpravy pokladníc. Ďalším faktorom, ktorý ovplyvňuje cenu, môže byť množstevná zľava pre väčšie subjekty pri obstaraní úpravy väčšieho objemu pokladníc. Výpočet nákladov je vykonaný ako rozpätie nákladov na podnikateľské prostredie, t. j. s minimálnou a maximálnou cenou za úpravu jednej pokladnice. Na základe uvedeného boli skutočné náklady regulácie kvantifikované v rozpätí 7 214 120 Eur až 15 330 005 Eur.
Uveďte zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):

Zdrojom počtosti pre počet dotknutých subjektov je interná databáza Finančnej správy SR, ktorá nie je verejne dostupná na internete. Rozpätie cien za úpravu jednej pokladnice bolo získané pomocou prieskumu verejne dostupných údajov poskytovateľov týchto služieb na ich internetových stránkach.
Uveďte dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post): <i>Ak je rozdiel medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post), vysvetlite dôvod rozdielu. Zároveň vysvetlite rozdiely v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch.</i>
Dôvodmi pre vznik rozdielu medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi sú odlišné údaje vstupujúce do výpočtu nákladov na podnikateľské prostredie. Uvedené sa týka najmä počtu dotknutých subjektov, ale aj výšky ceny, resp. nákladov, na úpravu jednej pokladnice.
Uveďte vysvetlenie rozdielov v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch: <i>Ak v ex ante fáze nie sú vypočítané náklady na celé podnikateľské prostredie, tak uveďte „0“.</i> <i>Ak niektoré náklady regulácie nie sú predpokladané v ex ante fáze vôbec, tiež uveďte „0“ a uveďte prečo.</i>
Rozdiel v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch vznikol z dôvodu, že počas účinnosti regulácie prirodzene vznikali alebo zanikali podnikateľské subjekty, resp. podnikateľské subjekty znižovali alebo zvyšovali počet používaných pokladníc. V ex ante fáze bolo predpokladaných o 16 673 subjektov menej, ako bolo skutočne dotknutých subjektov.
Uveďte dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
Na základe vstupu účastníka ex post konzultácií možno za nepredpokladaný náklad považovať zvýšenie nákladov približne o 5000 eur od zavedenia regulácie z dôvodu dodatočných zvozov 1 a 2 centových mincí z prevádzok. Pred zavedením regulácie sa mince z prevádzok nezvážali v takom množstve, nakoľko boli používané na vydávanie zákazníkom. Na dovoz mincí na prevádzky podľa účastníka konzultácií nemala regulácia výrazný vplyv. I keď po zavedení regulácie mohlo dôjsť k zvýšeniu nákladov na manipuláciu s mincami, postupne sa objem prijatých mincí konštantne znižoval a znižuje, čo má vplyv aj na uvedené nepredpokladané náklady, ktoré sa postupne znižovali. NBS zaznamenala najvyšší výber mincí v prvom štvrtroku po zavedení regulácie.

9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi

Závazný postup vykonania a povinné obsahové náležitosti vyhodnotenia

Konzultácie s dotknutými podnikateľskými subjektmi a ich zastupiteľskými organizáciami (ďalej len „účastníci“) tvoria povinnú súčasť ex post hodnotenia, keďže patria medzi základné predpoklady jeho užitočnosti (ďalej len „ex post konzultácie“). Hlavným účelom ex post konzultácií je získanie informácií o tom, ako funguje hodnotená regulácia v praxi, aké spôsobuje podnikateľom náklady a aké zmeny podnikatelia navrhujú na zlepšenie dotknutej oblasti podnikateľského prostredia.

Ex post konzultácie gestor právneho predpisu povinne uskutoční ešte pred vykonaním ex post hodnotenia; na dosiahnutie maximálneho efektu sa odporúča ich uskutočnenie aj po vykonaní ex post hodnotenia k jeho predbežnému zneniu.

*Ex post konzultácie gestor právneho predpisu povinne uskutoční vo forme **cielených** ex post konzultácií a zároveň aj vo forme **verejných** ex post konzultácií. Uskutočnenie ex post*

konzultácii je možné aj elektronicky, a to prostredníctvom e-mailovej komunikácie. Gestor právneho predpisu na vykonanie cielených ex post konzultácií priamo osloví účastníkov.

*Zároveň gestor právneho predpisu na vykonanie verejných ex post konzultácií zašle ministerstvu hospodárstva informáciu o začatí ex post konzultácií na adresu expost@mhsr.sk. Ministerstvo hospodárstva informáciu o začatí ex post konzultácií zverejní na svojom webovom sídle počas obdobia určeného gestorom právneho predpisu, ktoré však **nemôže byť kratšie ako štyri kalendárne týždne**. Ministerstvo hospodárstva zároveň zašle internetový odkaz gestorovi právneho predpisu.*

Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:
<u>Verejné ex post konzultácie:</u> ▪ v trvaní od 26.02.2024 do 28.03.2024, ▪ zverejnené na webovom sídle MH SR, vykonané formou možnosti vyplnenia dotazníka, ▪ nezapojil sa ani jeden podnikateľský subjekt. <u>Cielené ex post konzultácie:</u> ▪ vykonané formou zaslania dotazníka e-mailom dňa 26.02.2024, ▪ cielené oslovené subjekty: - Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR, - Republiková únia zamestnávateľov, - Asociácia priemyselných zväzov a dopravy, - Zväz obchodu SR, - Slovenská aliancia moderného obchodu, - Slovenská asociácia malých a stredných podnikov a živnostníkov, - Združenie podnikateľov Slovenska. ▪ doručená odpoveď od cielené oslovených podnikateľských subjektov: - Slovenská asociácia moderného obchodu poskytla vyplnený dotazník za Lidl Slovenská republika, s.r.o., pričom v rámci SAMO sa v tomto názory medzi obchodníkmi v zásade neodlišujú.
Vznesené pripomienky účastníkov voči hodnoteným reguláciám:
Znenie podnetu z podnikateľského prostredia: Od 1. júla 2022 nadobudla účinnosť novela zákona o cenách, ktorej cieľom bolo obmedziť obeh jednocentových a dvojcentových mincí zavedením povinnosti zaokrúhľovania cien tovarov a služieb. Vzhľadom na to, že podnikatelia si nemuseli dať upraviť všetky on-line registračné pokladnice, pretože sa napr. rozhodli prejsť na používanie virtuálnej registračnej pokladnice, tak celková výška nákladov sa mala podľa ministerstva znižovať – presné vyčíslenie nebolo podľa ministerstva možné. Vznesené pripomienky účastníka konzultácií: Aktuálne znenie regulácie z nášho pohľadu nie je vyhovujúce, nakoľko obeh 1 a 2 centových mincí sa síce znížil, ale ostáva zachovaný (obchodníci ich stále musia prijímať ako platidlo).
Vznesené pripomienky účastníkov voči výkonu a fungovaniu hodnotených regulácií v praxi:
<u>Vznesené pripomienky účastníka konzultácií:</u> Zavedenie zaokrúhľovania znamená zvýšenie nákladov približne o 5000 eur od zavedenia regulácie z dôvodu dodatočných zvozov 1 a 2 centových mincí z prevádzok. Pred reguláciou sa mince z prevádzok nezáväzali, keďže boli použité na vydávanie zákazníkom. Na dovoz mincí na prevádzky nemala regulácia výrazný vplyv. Zjednodušenie pri vydávaní mincí evidujeme minimálne. Pri denných uzávierkach je proces bez zmeny, nakoľko mince je potrebné počítat rovnako ako pred reguláciou. Vznikajú dodatočné náklady súvisiace s balením a zvozom 1-2 centových mincí, dodatočné časové náklady súvisiace s balením a zvozom mincí a taktiež náklady na úpravu pokladničného softvéru.

Celkové náklady súvisiace s prijatím regulácie predstavujú približne 50 000 Eur.
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov - návrhy na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:
Návrh alternatívneho riešenia na zmenu v právnom predpise nebol účastníkom konzultácií poskytnutý.
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov – návrhy na zmeny aplikačnej praxe s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:
Stiahnutie 1 a 2 centových mincí z obehu by vyriešilo povinné zaokrúhľovanie cien vo všetkých štátoch EÚ, alebo zrušenie týchto mincí ako platidla. Čiastkové riešenia obeh znížia ale neodstránia, t. j. nemajú želaný efekt.
Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny v právnych predpisoch:
Postoj gestora k podnetu z podnikateľského prostredia: Povinné zaokrúhľovanie cien bolo zavedené na základe požiadaviek podnikateľského prostredia a v rámci PPK bolo vyjadrené súhlasné stanovisko s navrhovanou úpravou. Do medzirezortného pripomienkového konania bol návrh predložený s informáciou, že 1 a 2 centové mince naďalej zostanú zákonným platidlom až do ich zrušenia Radou EÚ po porade s Európskym parlamentom a ECB na úrovni eurozóny. Zavedenie povinného zaokrúhľovania bolo nevyhnutne spojené so softvérovými úpravami pokladníc, aby mohlo byť predajcami vykonávané. Počet podnikateľov, ktorí budú musieť svoje pokladnice upravovať ako aj náklady týchto úprav bolo možné vyčíslieť len odhadom z niekoľkých dôvodov: Nebolo možné vyčíslieť počet podnikateľov, ktorí prijímajú tržby len v hotovosti a na ktorých sa povinné zaokrúhľovanie vzťahuje a nebolo možné vyčíslieť náklady úprav pokladníc, nakoľko tieto úpravy záviseli od druhu pokladnice a rozsahu požadovanej úpravy. Taktiež, podnikatelia si nemuseli dať upraviť všetky on-line registračné pokladnice, pretože sa napr. rozhodli prejsť na používanie virtuálnej registračnej pokladnice. Cieľ legislatívnej úpravy je naplnený z pohľadu minimalizovania potreby používania 1 a 2 eurocentových mincí, s tým spojeným znížením nákladov podnikateľov za poplatky bánk za vloženie resp. spracovanie 1 a 2 eurocentových mincí, zjednodušenia vydávania mincí pri hotovostnom platobnom styku, pozitívneho efektu na životné prostredie znížením použitia obalového materiálu a znížením počtu prepráv týchto mincí. 1 a 2 eurocentové mince zostávajú všeobecne akceptovaným zákonným platidlom tak dlho a v takom rozsahu, ako zostávajú zákonným platidlom podľa právnych predpisov Európskej Únie. V rámci ex post konzultácií neboli účastníkom konzultácií vznesené návrhy na zmeny v právnych predpisoch.
Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny aplikačnej praxe:
Nakoľko Slovenská republika je súčasťou eurozóny, nie je možné na národnej úrovni zrušiť používanie 1 a 2 centových euromincí. Uvedené vyplýva zo stanoviska Európskej centrálnej banky (ECB) z 20. apríla 2021 k pravidlám zaokrúhľovania pre platby v eurách, podľa ktorého právne predpisy o povinnom zaokrúhľovaní nesmú brániť tomu, aby boli 1 a 2 eurocentové mince akceptované ako platobný prostriedok, keďže sú de jure zákonným platidlom v celej eurozóne. V tejto súvislosti nesmú právne predpisy členských štátov viesť k rozdielnemu zaobchádzaniu s eurom ako zákonným platidlom. V tejto súvislosti vychádza ECB z toho, že podľa ustanovenia článku 17a zákona o Národnej banke Slovenska ⁷ budú príjemcovia platieb aj po tom, ako sa návrhom zákona zavedie povinné zaokrúhľovanie, naďalej povinní prijať pri platbách v hotovosti 1 a 2 eurocentové mince. To znamená, že 1 a 2 centové mince zostanú na Slovensku všeobecne akceptovaným zákonným platidlom. ECB považuje za kľúčové, aby 1 a 2 eurocentové mince zostali všeobecne akceptovaným zákonným platidlom tak dlho a v takom rozsahu, ako zostávajú zákonným platidlom podľa právnych predpisov Únie.

Lehota na vykonanie povinnosti ex post hodnotenia podľa bodu 10.6. jednotnej metodiky sa predĺži o jeden kalendárny polrok, ak podnikateľské subjekty počas tejto lehoty neprejavia záujem o ex post konzultácie, a to aj napriek ich cielenému osloveniu, alebo o ex post konzultácie prejavia záujem až po ich opakovaní. V takomto prípade gestor právneho predpisu v lehote na vykonanie povinnosti ex post hodnotenia podľa bodu 10.6. jednotnej metodiky zašle ministerstvu hospodárstva na adresu expost@mhsr.sk oznámenie o tejto skutočnosti, ktorú ministerstvo hospodárstva vyznačí v Registri ex post.

Povinnosť vykonať ex post hodnotenie zaniká po tom, čo podnikateľské subjekty ani v predĺženej lehote na vykonanie povinnosti ex post hodnotenia opakovane neprejavia záujem o ex post konzultácie, a to aj napriek ich cielenému osloveniu. Gestor právneho predpisu oznámi skutočnosť podľa predchádzajúcej vety ministerstvu hospodárstva na adresu expost@mhsr.sk, ktoré ju po jej overení vyznačí v Registri ex post.

9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia

Vypracujte pre každú reguláciu osobitne odpovede na nasledujúce otázky:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 1).
Regulácia č. 3 Zaokrúhľovanie cien tovarov a služieb pri platbe v hotovosti
Aký je dôvod vzniku regulácie a problém, ktorý má riešiť? Uvedená právna úprava vyplývala z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024 SR (zavedenie zaokrúhľovania cien tovarov a služieb v hospodárstve tak, aby sa minimalizovala potreba používania 1 a 2 eurocentových mincí), ktorá bola značne podporená verejnosťou s cieľom okrem iného aj zníženia nákladov na úhradu poplatkov bánk pre podnikateľov a verejnosti za vloženie resp. spracovanie 1 a 2 eurocentových mincí, zníženia nákladov pri manipulácii a spracovaní 1 a 2 eurocentových mincí a aj zrýchlenie hotovostných platieb. Napríklad Zväz obchodu Slovenskej republiky sa opakovane obrátil na NBS so žiadosťou o riešenie problematiky používania mincí dvoch najnižších nominálnych hodnôt v peňažnom obehú s odôvodnením, že používanie týchto euromincí spôsobuje obchodníkom problémy a zvýšené náklady pri ich manipulácii, ako aj spracovaní*. *Zdroj NBS
Aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému? Sú splnené jej ciele, určené v ex ante doložke vybraných vplyvov? V súvislosti s ex ante doložkou vplyvov došlo k naplneniu stanovených cieľov. Obchodníci vzhľadom na nárast odvodu 1 a 2 centových euromincí z obehu spočiatku mohli zaznamenať zvýšenie nákladov na ich zvoz z prevádzok. Obchodníci, resp. poskytovatelia služieb 1 a 2 eurocentové mince musia síce stále prijímať, nemusia ich však mať k dispozícii na vydávanie, pretože v konečnej sume za nákup tovarov, resp. služieb euromince týchto nominálnych hodnôt nefigurujú, čo malo z pohľadu vplyvu na emisiu za následok ich postupné stiahnutie z obehu a zastavenie ich razby*. Došlo tiež k naplneniu cieľa minimalizovania potreby používania 1 a 2 eurocentových mincí a ich odvodu z obehu do NBS. Národná banka Slovenska od roku 2022 už nedáva raziť 1 a 2 centové euromince, čo znižuje náklady na dorazbu zásob týchto mincí. Národnej banke Slovenska sa podarilo

väčšinu vrátených 1 a 2 centových mincí vymeniť s inými krajinami eurozóny za nominálne hodnoty euromincí, ktoré na Slovensku potrebujeme pre hotovostný peňažný obeh*. Po viac ako 2 rokoch od zavedenia zaokrúhľovania sa podstatne znížilo množstvo vrátených 1 a 2 centových mincí z obehu, čím sa znižujú, resp. už úplne odpadli osobitné náklady aj obchodníkom a prevádzkovateľom služieb, čo je dôkazom opodstatnenosti tejto regulácie.

*Zdroj NBS

Vyskytli sa nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie?

Podľa spoločnosti Lidl znamená regulácia zvýšenie nákladov približne o 5 000 eur od jej zavedenia z dôvodu dodatočných zvozov 1 a 2 centových mincí z prevádzok. Pred reguláciou sa mince z prevádzok nezvážali, keďže boli použité na vydávanie zákazníkom. Na dovoz mincí na prevádzky podľa spoločnosti Lidl nemala regulácia výrazný vplyv.

I keď po zavedení regulácie mohlo dôjsť k zvýšeniu nákladov na manipuláciu s mincami, postupne sa objem prijatých mincí konštantne znižoval a znižuje, čo má vplyv aj na náklady, ktoré sa postupne znižovali a naďalej znižujú.

Je vzhľadom k predchádzajúcim otázkam existencia regulácie stále opodstatnená?

Vzhľadom na dôvod vzniku je regulácia stále opodstatnená. Čo sa týka vyjadrenia spoločnosti Lidl máme za to, že uvedené bolo spôsobené tým, čo potvrdzuje aj vyjadrenie NBS, že po zavedení regulácie najvyššie odvody zaznamenala NBS v mesiacoch júl až september 2022, od októbra 2022 sa odvody začali postupne znižovať, t. j. aj náklady na zvážanie 1 a 2 centových mincí z prevádzok sa minimalizovali*.

*Zdroj NBS

Alternatívne riešenia z pohľadu gestora:

Je možné dosiahnuť cieľ hodnotenej regulácie jej zmenou alebo zmenou aplikačnej praxe (bez zmeny regulácie) tak, že menej zaťažuje podnikateľské prostredie? (t. j. spôsobuje nižšie náklady, nižšie bariéry vstupu na trh, nižší negatívny vplyv na produktivitu, konkurencieschopnosť a pod.)

Z nášho pohľadu neexistujú alternatívne riešenia. Úprava vychádzala okrem iného aj z potreby podnikateľského prostredia a nakoľko je Euro mena oficiálnym platidlom Eurozóny, nie je možné 1 a 2 centové euromince zrušiť na národnej úrovni, len obmedziť ich obeh zavedením zaokrúhľovania.

Ďalším dôkazom opodstatnenosti tejto regulácie je aj fakt, že v nastúpenom trende pokračujú ďalšie dve krajiny eurozóny, a to tak, že obdobné pravidlá zaokrúhľovania začínajú platiť v Estónsku od 1.1.2025 a v Litve od 1.5.2025.

Výsledok ex post hodnotenia - návrh:

☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☐ upraviť aplikačnú prax

*Ak navrhujete reguláciu **upraviť**, tak uveďte ako, akých právnych predpisov (vrátane súvisiacich právnych predpisov) sa úprava dotkne a k akému dátumu účinnosti.*

*Ak navrhujete reguláciu **zrušiť bez náhrady**, tak k akému dátumu účinnosti?*

*Ak navrhujete **upraviť aplikačnú prax**, tak uveďte ako a k akému termínu.*

*Ak navrhujete reguláciu **ponechať bez zmeny**, tak uveďte dôvod.*

Uvedená právna úprava vyplývala z Programového vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024 SR (zavedenie zaokrúhľovania cien tovarov a služieb v hospodárstve tak, aby sa minimalizovala potreba používania 1 a 2 eurocentových mincí), ktorá bola značne podporená verejnosťou s cieľom okrem iného aj zníženia nákladov na úhradu poplatkov bánk pre podnikateľov

a verejnosti za vloženie resp. spracovanie 1 a 2 eurocentových mincí, zníženia nákladov pri manipulácii a spracovaní 1 a 2 eurocentových mincí. Na základe stanoviska ECB nie je možné zrušenie 1 a 2 eurocentových mincí na národnej úrovni. Vzhľadom na úspešnosť naplnenia hlavného cieľa regulácie, a to obmedzenia používania týchto mincí, navrhujeme reguláciu ponechať.

9.4 Stanovisko ministerstva hospodárstva k vykonanému ex post hodnoteniu (vyplní ministerstvo hospodárstva)

A. Stanovisko k spôsobu vykonania ex post hodnotenia v zmysle jednotnej metodiky:

Gestor právneho predpisu (ďalej len „gestor“) v časti 9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií v *Tabuľke č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií* (ďalej len „tabuľka č. 1“) doplnil požadované údaje. Predpokladané a skutočné náklady gestor vyčíslil konkrétnou sumou, pričom sa jedná o rozpätia možných nákladov podnikateľského prostredia. Nasledujúca *Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante)* (ďalej len „tabuľka č. 2“) obsahuje požadované údaje. Tabuľku č. 1 a tabuľku č. 2 gestor skopíroval z Prílohy č. 9b jednotnej metodiky. Gestor kompletne vyplnil časť *Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante*. Gestor neuviedol zdroje početnosti, pretože ide o interné údaje nedostupné na internete. Rozdiel v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch vznikol z dôvodu, že počas účinnosti regulácie prirodzene vznikali alebo zanikali podnikateľské subjekty, resp. podnikateľské subjekty znižovali alebo zvyšovali počet používaných pokladníc. Gestor za dôvody rozdielu medzi predpokladanými nákladmi (ex ante) a zistenými nákladmi (ex post) považuje rozdielne ceny za úpravu pokladníc a rozdielny počet pokladníc používaných podnikateľskými subjektami.

V časti 9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi (ďalej len „ex post konzultácie“) gestor jednotlivo a prehľadne uviedol účastníkov, formu, termíny a časový rozsah ex post konzultácií. Gestor vykonal ex post konzultácie zverejnením oznámenia o začatí verejnej ex post konzultácie na webovom sídle Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo hospodárstva“), a to v stanovenom minimálnom časovom trvaní. Gestor tiež cielene oslovil vybrané subjekty. V rámci ex post konzultácií sa zapojil jeden podnikateľský subjekt prostredníctvom zastupiteľskej organizácie (ďalej len „účastník“). O ex post konzultácie bol prejavovaný záujem a z tohto dôvodu boli vykonané úspešne. Účastník vzniesol pripomienky najmä k výkonu a fungovaniu regulácie v praxi, ktoré gestor uviedol v príslušnom textovom poli. Účastník tiež poskytol alternatívne riešenie, ktoré spočíva v návrhu na zmenu aplikačnej praxe; ide však o riešenie presahujúce rámec regulácie. Gestor následne poskytnuté alternatívne riešenia vyhodnotil.

Gestor v časti 9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia vyplnil všetky požadované údaje. Dôvod vzniku regulácie a podstata riešeného problému boli gestorom adekvátne definované. Gestor určil, aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému. Vo veci splnenia jej cieľov určených v ex ante doložke vybraných vplyvov gestor uvádza, že boli splnené. Napriek tomu, že vznikli nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie, podľa gestora je existencia regulácie stále opodstatnená. Na záver gestor označil výsledok ex post hodnotenia, resp. návrh, a to reguláciu ponechať.

B. Stanovisko k ex post hodnoteniu jednotlivých regulácií:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradíte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako je použitý v tabuľke č. 1)
Regulácia č. 3 Zaokrúhľovanie cien tovarov a služieb pri platbe v hotovosti
Stanovisko k pôsobeniu regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:
Hodnotená regulácia definuje zaokrúhľovanie ceny platenej v hotovosti a vyplýva z Programového vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024 SR. Cieľom regulácie je minimalizácia potreby používania 1 a 2 eurocentových mincí a s tým spojené okrem iného aj zníženie nákladov podnikateľov a verejnosti za vloženie. resp. spracovanie 1 a 2 eurocentových mincí, zníženie nákladov pri manipulácii a ich spracovaní. Účastník ex post konzultácií uviedol, že v praxi sa síce obeh 1 a 2 eurocentových mincí znížil, ale aj naďalej však platba týmito mincami ostala zachovaná. Podľa účastníka zavedenie zaokrúhľovania zvýšilo náklady kvôli dodatočným zvozom týchto mincí z prevádzok. Predtým sa tieto mince nezvážali, pretože sa používali na vydávanie zákazníkom. Zjednodušenie pri vydávaní mincí je minimálne, pretože proces pri uzávierkach zostal rovnaký – mince sa musia počítať ako predtým. Vznikajú dodatočné náklady na balenie a zvoz mincí, ako aj náklady na úpravu pokladničného softvéru. Gestor k regulácii uviedol, že nakoľko Slovenská republika je súčasťou eurozóny, nie je možné na národnej úrovni zrušiť používanie 1 a 2 centových euromincí (ako vyplýva zo stanoviska Európskej centrálnej banky /ECB/ z 20. apríla 2021 k pravidlám zaokrúhľovania pre platby v eurách). Gestor tiež uviedol, že povinné zaokrúhľovanie cien bolo zavedené na základe požiadaviek podnikateľského prostredia a rovnako bolo značne podporené verejnosťou s cieľom okrem iného aj zníženia poplatkov bánk pre podnikateľov a verejnosti za vloženie resp. spracovanie 1 a 2 eurocentových mincí, zníženia nákladov pri manipulácii a spracovaní 1 a 2 eurocentových mincí.
Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:
Alternatívne riešenie bolo uvedené a predstavuje návrh na zmenu aplikačnej praxe, ktorý spočíva v stiahnutí 1 a 2 eurocentových mincí z obehu, resp. zrušenie týchto mincí ako platidla. Podľa účastníka konzultácií čiastkové riešenia obeh znížia, ale neodstránia. Gestor k alternatívnemu riešeniu uviedol, že Slovenská republika, ako súčasť eurozóny, nemôže zrušiť používanie 1 a 2 centových euromincí. Európska centrálna banka pri danej problematike zdôrazňuje, že tieto mince musia byť akceptované ako zákonné platidlo, a to aj po zavedení povinného zaokrúhľovania. Na základe uvedeného podľa gestora nie je možné zrušiť tieto mince a musia byť aj naďalej akceptovaným platobným prostriedkom. Ministerstvo hospodárstva SR sa stotožňuje s odôvodnením gestora regulácie.
Odporučenie:
☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady ☐ upraviť aplikačnú prax
Ak ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:
Na základe odôvodnení gestora Ministerstvo hospodárstva SR navrhuje reguláciu ponechať. Regulácia plní svoj účel a navrhované alternatívne riešenie, ktoré spočíva v zrušení 1 a 2 eurocentových mincí.

mincí ako platidiel, nie je možné uskutočniť vzhľadom na pravidlá Eurozóny, resp. Európskej centrálnej banky.

Stanovisko z hľadiska Mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov:

Na základe kvantifikácie nákladov podnikateľského prostredia možno konštatovať, že skutočné (ex post) náklady boli vyčíslené vo vyššom objeme ako boli náklady predpokladané v ex ante fáze. Rozdiel medzi predpokladanými a skutočným nákladmi je v rozpätí 2 915 720 eur až 6 733 205 eur. Vzhľadom na skutočnosť, že legislatívny proces hodnotenej regulácie začal pred dátumom 1.6.2021, kedy v rámci Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov vstúpil do platnosti mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov (1in2out), na tieto náklady sa uvedený mechanizmus podľa bodu 6.13 Jednotnej metodiky nevzťahuje a rozdiel v nákladoch nebude pripísaný na virtuálny účet gestora regulácie.